

БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЗ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П.Л. ШУПИКА**

АСОЦІАЦІЯ СУДОВИХ МЕДИКІВ УКРАЇНИ

**ДСУ «ГОЛОВНЕ БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ МІНІСТЕРСТВА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

СУДОВО-МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Науково-практичний рецензований журнал № 2/2021

Заснований у грудні 2010 р.

Виходить 2 рази на рік

Головний редактор – д.м.н., професор Бачинський Віктор Теодосович

Засновники журналу:

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Буковинський державний медичний університет МОЗ України

Асоціація судових медиків України

ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я України»

Редакційна колегія

д.м.н., проф. **О.Я. Ванчуляк** – Буковинський державний медичний університет МОЗ України

д.м.н., проф. **І.Г. Савка** – Буковинський державний медичний університет МОЗ України

к.м.н., доц. **М.С. Гараздюк** – Буковинський державний медичний університет МОЗ України

д.м.н., проф. **В.Д. Мішалов** – Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

д.м.н., проф. **Сілке Грабхер (Silke Grabherr)** – Науково-Практичний Центр Судової Медицини, Університетська Клініка Женеви та Лозанни, Швейцарська Конфедерація

к.м.н., доц. **Джозеф Сідло (Jozef Sidlo)** – Інститут судової медицини Медичного університету ім. Коменського, Республіка Словаччина

д.м.н., проф. **С.В. Козлов** – Дніпровський державний медичний університет МОЗ України

Курт Трубнер (Kurt Truebner) – Асоціація судових медиків Східної Європи, Інститут судової медицини Дуйсбург-Ессенського Університету, Федеративна Республіка Німеччина

к.м.н., доц. **В.В. Войченко** – Асоціація судових медиків України

д.м.н., проф. **Л.Л. Голубович** – Запорізький державний медичний університет МОЗ України

д.м.н., проф. **О.М. Гуров** – Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

д.м.н., проф. **О.В. Дунаєв** – Харківський національний медичний університет МОЗ України

д.м.н., проф. **Н.М. Козань** – ДЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» МОЗ України

д.м.н., проф. **Г. Ф. Кривда** – Одеський національний медичний університет МОЗ України

д.м.н., проф. **А.М. Падуре** – Державний університет медицини і фармації ім. М. Тестеміцану, Республіка Молдова

к.м.н. **А.М. Тетюєв** – Білоруський державний медичний університет, Республіка Білорусь

Наказом МОН України №735 від 29.06.2021 р. «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства» журнал включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» (свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ №24040-13880ПР).

Мова видання: українська, англійська та російська

Журнал «Судово-медична експертиза» реферується **Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України** та включений до реєстру бази науково-метричних видань «**Google Scholar**», до загальнодержавної реферативної бази «**Україніка наукова**», обробляється та відображається в Українському реферативному журналі «**Джерело**».

Електронна версія журналу представлена на сайті НБУ імені В. І. Вернадського

Рекомендовано:

Вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол №4 від 25.11.2021р.)

З М І С Т

ДИСКУСІЙНІ, АКТУАЛЬНІ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Антонов А.Г., Клименко М.О., Татарко С.В., Герасименко О.І., Сургай Н.М., Шилан В.І., Узбек Т.С. Патогенетичне обґрунтування використання критеріїв визначення зажиттєвості та давності заподіяння механічних ушкоджень.....	3
Chadiuk V.O., Kozan N.M. Features of dermatoglyphics of suicides (literature review).....	19
Заволович А.Й. Методи судово-медичного аналізу гострих інтоксикацій етиловим спиртом (огляд літературних джерел).....	24
Куслій Ю.Ю., Хомук Н.М., Богданова А.Ю., Сурко І.С., Сергеева Ю.Ю. Сучасний стан експертних наукових досліджень вітчизняної вогнепальної зброї та набоїв до неї в Україні.....	31

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Гараздок М.С. Диференційні можливості класичних гістологічних методів дослідження для встановлення генезу крововиливу в речовину головного мозку.....	39
Гуров О.М., Гладких Д.Б., Сапелкін В.В., Щербак В.В., Лис Д.О. Методологічні підходи до застосування класифікацій опіків при визначенні ступеня тяжкості тілесних ушкоджень в Україні.....	46
Зозуля В.М. Спектр тілесних ушкоджень водія та пасажирів у випадку летальної автомобільної травми при фронтальному зіткненні в салоні автомобілів класу Е.....	58
Іваськевич І.Б., Ванчуляк О.Я., Ушенко Ю.О., Мотрич А.В. Часова динаміка зміни полікристалічної складової біотканин і крові померлих від отруєння алкоголем і чадним газом з різною давністю настання смерті.....	63
Кишкан П.Я., Савка І.Г. 3D-моделювання експериментального ранового каналу, спричиненого колюче-ріжучим засобом з двобічною заточкою леза.....	74
Литвиненко О.Ю., Ванчуляк О.Я., Ушенко Ю.О., Мотрич А.В. Судово-медичне визначення давності утворення ушкоджень внутрішніх органів людини методом реконструкції оптичної активності гістологічних зрізів.....	84

ВИПАДКИ З ПРАКТИКИ

Устінченко І.В., Мішалов В.Д., Войченко В.В. Випадок застосування катувань над жертвою в судово-медичній експертній практиці.....	96
--	----

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТА ЮВІЛЕЇ

Войченко В.В., Мішалов В.Д., Личман Т.В. Візит до Національного інституту судової медицини та владних структур Португалії.....	105
Войченко В. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні сучасні питання науки та практики в судово-медичній експертизі».....	107
Пам'яті Світлани Олександрівни Козлової	110
100 ювілейний конгрес Східно-Європейської Асоціації судових медиків	111
Вимоги до оформлення публікацій у журналі «Судово-медична експертиза»	112

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТА ЮВІЛЕЇ

ВІЗИТ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ІНСТИТУ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ТА ВЛАДНИХ СТРУКТУР ПОРТУГАЛІЇ

Войченко В.В.¹, Мішалов В.Д.², Личман Т.В.³

¹КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи», м. Дніпро, Україна

²Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

³ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України», м. Київ, Україна

Терміном з 24 по 30 жовтня 2021 р. до участі в робочому візиті до міст Коїмбра та Лісабон (Португалія), що організував Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ), були запрошені члени робочої групи з питань удосконалення нормативно-правового регулювання та розвитку судово-медичної експертної служби України (наказ МОЗ України № 1738 від 14 серпня 2021 р.), до складу якої входили: Голова асоціації судових медиків України (АСМУ), начальник КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи» В.В. Войченко, в.о. начальника ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України» Т.В. Личман, завідувач кафедри судової медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика В.Д. Мішалов, депутат Верховної Ради України О. Дмитрієва, представник МОЗ України Є. Гончар, а також представники Офісу Генерального прокурора, Комісії з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, судово-медичний координатор МКЧХ в Україні Ж. Родригез Гонсалес, представники МКЧХ в Україні П. Держак і О. Шевляков.

Виходячи з успішного досвіду реорганізації судово-медичної служби в Португалії та створення там Національного інституту судової медицини, метою поїздки було набуття певного досвіду щодо питань удосконалення нормативно-правового регулювання та розвитку судово-медичної експертної служби України, які нині є для нас надзвичайно важливими.

Програма візиту передбачала 2 повних дні перебування членів делегації в Коїмбрі та 3 – Лісабоні. У цей термін були проведені наступні робочі зустрічі та відвідування:

- відвідування університету Коїмбри та медичного факультету. Зустрічі з проректором і деканом медичного факультету;
- відвідування головного корпусу та центральної філії Національного інституту судової медицини Португалії, його південної філії в Лісабоні (основні технічні відділи та лабораторії), безпосереднє спілкування з судово-медичними експертами, а також зустріч з президентом Судово-медичної ради, професором Н. Дуарте;
- зустріч у Міністерстві юстиції Португалії;
- зустріч з Національним Ад'юнктом Директором Судової поліції та Директоратом поліції з питань розслідування випадків безвісти зниклих осіб, відвідування наукової лабораторії поліції Португалії та відділу ідентифікації;
- відвідування Португальського суду;
- зустріч в офісі Генерального прокурора Португалії;
- зустріч із членами Португальської групи з ідентифікації жертв катастроф і відвідування Португальського Червоного Хреста;
- відвідування Португальського центру координації цивільного захисту (ліквідація наслідків катастроф, тимчасові морги).

Членів робочої групи вразила реорганізація судово-медичної служби Португалії, що дозволила в короткий проміжок часу підняти службу на найвищий рівень в Європі. Ті зміни, що були зроблені за цей час, тобто перехід від державного фінансування до самофінансування шляхом госпрозрахункової діяльності, сприяють ефективній діяльності служби відповідно до єдиних міжнародних стандартів.

З багатьма новими ідеями, планами та проектами можна було ознайомитися під час зустрічі з керівниками силових структур з взаємодії служби з правоохоронними органами.

Отже, завдяки даному візиті в членів робочої групи з питань удосконалення нормативно-правового регулювання та розвитку судово-медичної експертної служби України з'явилися нові

ідеї не тільки щодо реорганізації судово-медичної служби в Україні, але й впровадження нових методів експертної роботи, гуманітарної судово-медичної діяльності, розв'язання питань з ідентифікації осіб, зниклих безвісти, та роботи з тілами померлих через конфлікт на Сході України.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «АКТУАЛЬНІ СУЧАСНІ ПИТАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ В СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ»

15-16 вересня 2021 р., м. Бердянськ

© В. Войченко

Асоціація судових медиків України

15-16 вересня 2021 р. в м. Бердянськ Запорізької області відбулася міжнародна науково-практична конференція «Актуальні сучасні питання науки та практики в судово-медичній експертизі», що була організована Асоціацією судових медиків України, Міністерством охорони здоров'я України та представництвом Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні.

Розпочав роботу конференції Голова оргкомітету Валерій Войченко (голова Асоціації судових медиків України, начальник КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи» Дніпропетровської обласної ради, кандидат медичних наук, доцент).

У конференції взяли участь понад 100 осіб, серед яких були начальники та фахівці ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України», обласних бюро судово-медичної експертизи та кафедр вищих медичних навчальних закладів, на яких ведеться викладання судової медицини, а також представники Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Основними напрямками або **платформами**, на яких висвітлювалися актуальні проблемні питання, були:

1) «Стан судово-медичної експертизи та шляхи її подальшого розвитку».

Модератор: Т.В. Личман – в.о. начальника ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України».

Спікери: Є. Ідоєтова (в. о. генерального директора Директорату медичного забезпечення МОЗ України), О. Дубровська (завідувачка організаційного відділу ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України»), Ю. Кравченко (начальник Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи), К. Ворошилов (начальник Київського обласного бюро судово-медичної експертизи), А. Куртев (лікар судово-медичний експерт Запорізького обласного бюро судово-медичної експертизи), В. Войченко (голова Асоціації судових медиків України, начальник КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи» Дніпропетровської обласної ради).

2) «Післядипломна підготовка лікарів судово-медичних експертів. Атестація. Портфоліо – бали. Вітчизняний та міжнародний досвід».

Модератор: В. Мішалов – завідувач кафедри судової медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, доктор медичних наук, професор.

Спікери: О. Дубровська (завідувачка організаційно-методичного відділу ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України»), М. Зубко (Запорізький державний медичний університет, доцент кафедри патологічної анатомії і судової медицини КУ «Запорізьке обласне бюро судово-медичної експертизи» Запорізької обласної ради, лікар судово-медичний експерт-імунолог; лікар судово-медичний експерт-цитолог), Д. Гладких (доцент кафедри судово-медичної експертизи Харківської медичної академії післядипломної освіти, кандидат медичних наук, доцент), В. Гунас (доктор філософії, завідувач кафедри судової медицини та права Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова МОЗ України).

3) «Нові підходи до проведення судово-медичної експертизи в Україні».

Модератор: О. Гуров – заступник начальника з організаційно-методичної роботи Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи.

Спікери: В. Сапелкін (доцент кафедри судово-медичної експертизи Харківської медичної академії післядипломної освіти), Д. Гладких (доцент кафедри судово-медичної експертизи Харківської медичної академії післядипломної освіти, кандидат медичних наук, доцент), В. Балановський (завідувач відділу судово-медичної експертизи потерпілих, звинувачених та інших осіб Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи), В. В'юн

(завідувач відділення судово-медичної криміналістики КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи»).

- 4) «Сучасні практичні аспекти судово-медичної лабораторії».

Модератор: І. Дручмніна (завідувачка лабораторного відділу ДСУ «Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ України»).

Спікери: В. Черняк (завідувач відділу судово-медичної експертизи речових доказів КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи»), О. Ліщенко (завідувач відділення судово-медичної цитології Тернопільського обласного бюро судово-медичної експертизи), Т. Барвінська (завідувачка відділення судово-медичної гістології Тернопільського обласного бюро судово-медичної експертизи), В. Левченко (лікар судово-медичний експерт Херсонського обласного бюро судово-медичної експертизи).

- 5) «Новітні наукові судово-медичні розробки та впровадження їх в експертну практику».

Модератор: В. Бачинський – начальник Чернівецького обласного бюро судово-медичної експертизи, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри судової медицини та медичного правознавства Буковинського державного медичного університету.

Спікери: В. Бачинський (начальник Чернівецького обласного бюро судово-медичної експертизи, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри судової медицини та медичного правознавства Буковинського державного медичного університету), В. Мішалов (завідувач кафедри судової медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, доктор медичних наук, професор), І. Савка (доктор медичних наук, професор кафедри судової медицини та медичного правознавства Буковинського державного медичного університету), В. Зозуля (начальник Житомирського обласного бюро СМЕ, кандидат медичних наук, доцент).

- 6) «Судово-медичні бюро України та діяльність, пов'язана з трансплантацією. Від становлення відносин до яскравих успіхів».

Модератор: І. Алещенко – директор ДП «Біоімплант» МОЗ України, доктор медичних наук.

Спікери: В. Стрілька (генеральний директор Директорату високотехнологічної медичної допомоги та інновацій МОЗ України), Д. Коваль (директор Українського центру трансплант-координації МОЗ України), В. Павлюченко, А. Голубочив (лікарі судово-медичні експерти Запорізького обласного бюро судово-медичної експертизи), О. Гуров (заступник начальника з організаційно-методичної роботи Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи).

Надзвичайно цікавою й інформативною була платформа «Гуманітарна судово-медична діяльність – новітні сучасні напрямлення в судовій медицині», яку репрезентували представники Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні.

Модератор: Жаклін Родригес Гонзалес – судово-медичний координатор Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Спікери: В. Войченко (голова Асоціації судових медиків України, начальник КЗ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи» Дніпропетровської обласної ради), Ж. Родригес Гонзалес (судово-медичний координатор Міжнародного Комітету Червоного Хреста), Дуарте Нуно Віейра (професор кафедри судової медицини, Університет Коїмбра (Португалія)).

Окрім цього, відбулося засідання **робочої групи** з питань удосконалення нормативно-правового регулювання та розвитку судово-медичної експертної служби України, яку представляли деякі начальники бюро судово-медичної експертизи, завідувачі кафедр післядипломної освіти вищих навчальних закладів і Є. Ідоєтова – в.о. генерального директора Директорату медичного забезпечення МОЗ України.

Робота конференції пройшла в плідній, дружній атмосфері, була висвітлена ціла низка проблемних питань, що виникають у роботі бюро судово-медичної експертизи.

Наукові доповіді мали цікавий, змістовний і практичний характер з надією на втілення результатів роботи конференції в практичну діяльність бюро судово-медичної експертизи в Україні.

Пам'яті Світлани Олександрівни Козлової

16 грудня 2021 року пішла з життя доцент Світлана Олександрівна Козлова, чудовий викладач, судово-медичний експерт і науковець, учениця професора В.П. Ципковського.

Світлана Олександрівна народилася 29 жовтня 1937 року. З 1960 р. – асистент кафедри судової медицини Вінницького медичного інституту ім. М.І. Пирогова, з 1980 р. – доцент. З 1985 по 1996 – завідувач кафедри судової медицини Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

У 1967 році захистила кандидатську дисертацію за темою «Судово-медична класифікація травм носа», в якій на основі вивчення й аналізу судово-медичного, практичного та клінічного матеріалу запропонувала науково обґрунтовані критерії для оцінки ступенів тяжкості ушкоджень кісток носа. Є автором понад 70 наукових праць, більшість з яких присвячена питанням судової медицини, особливо різним аспектам діагностики зажиттєвості та давності виникнення механічних ушкоджень.

З 1980 по 1982 викладала судову медицину на медичному факультеті Кабульського університету. Є автором першого підручника з судової медицини в республіці Афганістан.

З 1996 по 2008 викладала на медичному факультеті в Moi University (м. Елдорет, Республіка Кенія).

100 ЮВІЛЕЙНИЙ КОНГРЕС СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ СУДОВИХ МЕДИКІВ

Впродовж 13-16-го вересня 2021 року делегація науковців з Буковинського державного медичного університету у складі співробітників кафедри судової медицини та медичного правознавства професора Олега Ванчуляка, доцентів Марти Гараздук та Олександра Павлюковича, а також доцента кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб Наталії Павлюкович, взяли участь у роботі 100 ювілейного конгресу Німецького товариства судових медиків за участю Східно-Європейської асоціації судових медиків (щира подяка за можливість взяти участь у науковому форумі президенту асоціації Dr. Kurt Truebner за рахунок наданого науковцям гранту у розмірі 2400 Євро). Даний захід відбувся у місті Мюнхен, Німеччина.

Слід віддати належне колегам із німецького боку, які у складних умовах, спричинених COVID-19, зуміли провести конгрес на найвищому рівні із найвищим ступенем захисту. Опитування, яке було здійснене організаторами через 2 тижні після проведення заходу, підтвердило, що ніхто з учасників не захворів.

Впродовж заходу делегати мали змогу обмінятися інформацією про вагомі досягнення у вирішенні проблем судово-медичної танатології, травматології, токсикології, гістології та імуногістохімії. Професор Олег Ванчуляк та доценти кафедр представили свій науковий доробок у вигляді двох постерних доповідей та презентації: «Application of polarization tomography of biological tissues for differential diagnosis of causes of death from alcohol and carbon monoxide poisoning in forensic medical practice», «Differentiation of formation of hemorrhages of traumatic genesis, cerebral infarction of ischemic and hemorrhagic genesis by azimuthally invariant Muller-matrix images of optical activity of histological sections of the brain», «Differentiation of hemorrhage of traumatic origin, cerebral infarction of ischemic and hemorrhagic origin by diffuse tomography of fluctuations of linear dichroism». Паралельно із науковим форумом відбулася нарада членів Східно-Європейської асоціації судових медиків, на якій українська делегація спільно із німецькими, словацькими, румунськими, македонськими та болгарськими колегами на чолі із Dr. Kurt Truebner обговорили ситуацію, пов'язану з COVID-19 та її наслідки для діяльності судово-медичної служби.

ВИМОГИ

до оформлення публікацій у журналі «Судово-медична експертиза»

До друку приймаються статті українською, російською й англійською мовами обсягом 10-15 сторінок (включаючи таблиці, ілюстрації, резюме, перелік посилань тощо), оглядові статті – до 20 сторінок, короткі повідомлення, рецензії – до 5 сторінок, інші матеріали (історичні нариси, ювілеї) – 2-3 сторінки. Шрифт Times New Roman, 14 кегль, інтервал – 1,5; поля – по 2,0 см, в редакторі Word версії 7,0 і вище. Не рекомендується автоматично переносити слова в текстовому редакторі.

Назва файлу має відповідати прізвищу першого автора.

До статті додаються:

- Рукопис статті та реферату статті в роздрукованому вигляді.
- Електронний варіант статті та реферату статті.
- Відомості про автора (співавторів) статті (українською, російською й англійською мовами):
 - Прізвище, Ім'я, По батькові
 - науковий ступінь, вчене звання
 - місце роботи, посада
 - контактні дані: поштова адреса, контактний номер телефону, e-mail
 - уніфікований міжнародний ідентифікатор суб'єктів наукової діяльності (вчених) ORCID <http://orcid.org/>
 - авторський ідентифікатор Researcher ID (Web of Science) <http://www.researcherid.com>
 - авторський ідентифікатор Author ID (Scopus) (за наявності)
- Офіційне направлення за встановленим зразком, з візою керівника установи, в якій виконана робота, завірене круглою печаткою.
- Висновок з біоетичної експертизи.
- Декларація про відсутність/наявність конфлікту інтересів.
- Декларація про відсутність плагіату.
- Два екземпляри Договору на передачу невиключного майнового права на використання наукового твору, підписані автором (співавторами).

Форми для заповнення у форматі PDF представлені на офіційному web-сайті журналу <http://forensic.bsmu.edu.ua/>

СТРУКТУРА СТАТТІ

У заголовку статті зазначають: УДК (універсальний десятковий класифікатор), ініціали та прізвище автора (авторів), назву статті; назву установи (навчальний заклад, НДІ, ЛПЗ тощо), де виконана робота, в називному відмінку, з обов'язковим зазначенням відомчої належності; країну, місто.

Даний блок інформації повинен бути представлений як українською/російською, так і англійською мовами. Прізвища авторів доцільно вказувати так, як і в попередніх публікаціях або транслітерувати за системою BGN (Board of Geographic Names), див. сайт: <http://www.slovnuk.ua/services/translit.php>, паспортна транслітерація. Важливо вказувати офіційно прийняту назву організації, де виконана робота.

Розширене резюме: українською, англійською та російською мовами не більше 2 друкованих сторінок (містить короткий опис матеріалу рукопису: вступ, мета, матеріали та методи, результати дослідження, висновки). Тексти резюме повинні бути автентичними.

Важливо! Розширене авторське резюме до статті є основним джерелом інформації у вітчизняних і закордонних інформаційних системах та наукометричних базах даних, що індексують журнал. Резюме має викладати лише суттєві факти роботи, за якими читачеві повинна бути зрозуміла суть проведеного дослідження. Відповідно до цього читач визначає, чи варто звертатися до повного тексту статті для отримання більш докладної інформації, яка його цікавить.

Ключові слова: українською, російською й англійською мовами (розділовий знак «;»).

Текст статті повинен мати такі розділи:

- при публікації результатів оригінальних наукових досліджень – вступ, мета та завдання дослідження, матеріали та методи, результати та їх обговорення, висновки, перспективи подальших досліджень, література, references (назва розділів повинна бути виділена жирним шрифтом);
- оглядові статті – авторське рішення викладення матеріалу, узагальнення (або висновки), рекомендації для розвитку наукового напрямку та/або практичної медицини;
- випадки з практики – авторське рішення викладення матеріалу.

Літерні позначення й абrevіатури повинні бути пояснені в тексті при першому використанні.

Таблиці, ілюстрації та графічний матеріал представляються з використанням редакторів WORD з відповідними посиланнями в тексті, їх кількість повинна відповідати змісту статті. Графічний матеріал не повинен дублювати матеріал таблиць. Графіки та схеми не слід перевантажувати текстовою інформацією.

Порядковий номер таблиці вказується у верхньому правому куті; нижче, на наступному рядку пишеться назва таблиці. Порядковий номер рисунку вказується знизу, зліва під рисунком. Після номеру, на тому ж рядку – назва рисунку, на наступному – пояснення умовних позначень – цифр, букв тощо. У підписах до мікрофотографій вказуються збільшення та метод забарвлення.

Цифрові результати повинні бути наведені в міжнародних одиницях (SI). Не можна вживати скорочення, які не є загально визначеними.

Назви фірм, реагентів та обладнання, що використані в роботі, подаються в оригінальному написанні з уточненням країни виробника.

Бібліографічні посилання в тексті статті подаються цифрою в квадратних дужках; номер посилання вказується в списку літератури в порядку їх цитування в тексті. Бібліографія повинна містити, крім основних робіт, публікації за останні 5 років. Посилання на неопубліковані роботи не допускаються. Автор несе відповідальність за правильність подання бібліографічних даних.

Список літератури друкується на окремому аркуші через 1,0 інтервал у порядку їх цитування в тексті. Кількість цитованих публікацій в оригінальних статтях не повинна перевищувати 30 літературних джерел, в оглядових – 50, у лекціях та інших матеріалах – не більше 30.

Список літератури подається згідно з рекомендаціями з оформлення посилань у наукових роботах за Ванкуверським стилем (Vancouver style) (Citing and referencing: Vancouver: a guide to the styles recommended by Monash schools and departments for students and researchers / Monash University Library. 2015. URL: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/vancouver> (viewed on 13.10.2016).

Бібліографічні списки (References) для міжнародних бібліографічних і наукометричних баз даних/систем цитування (Scopus, Web of Science) подаються, включаючи всі джерела літератури, водночас вони повинні бути представлені не тільки мовою оригіналу, але й у латиниці (романським алфавітом).

У романському алфавіті для україномовних/російськомовних джерел використовується наступна структура бібліографічного посилання: автор (транслітерація), назва статті (транслітерація) та переклад назви книги або статті англійською мовою (в квадратних дужках), назва джерела (транслітерація), вихідні дані в цифровому форматі, вказівка на мову статті в дужках (in Ukrainian, in Russian).

Приклад системи автоматичної транслітерації джерел українською мовою на сайті: <http://www.slovnuk.ua/services/translit.php>.

Приклад системи автоматичної транслітерації джерел російською мовою на сайті: <http://www.translit.ru>.

При складанні пристатейного списку літератури, з урахуванням вимог наукометричних баз даних, рекомендоване використання безкоштовних програм створення бібліографічних описів у романській абетці, що дозволяють автоматично створювати посилання за одним зі світових стандартів: <http://www.easybib.com/> <http://www.bibme.org/> <http://themecraft.net/www/sourceaid.com>

Автори, які публікуються в цьому журналі, погоджуються з наступними умовами:

- Авторі залишають за собою право на авторство своєї роботи та передають журналу право першої публікації цієї роботи на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License, котра дозволяє іншим особам вільно розповсюджувати опубліковану роботу з обов'язковим посиланням на авторів оригінальної роботи та першу публікацію роботи в цьому журналі.
- Авторі мають право укладати самостійні додаткові угоди щодо неексклюзивного розповсюдження роботи в тому вигляді, в якому вона була опублікована цим журналом (наприклад, розміщувати роботу в електронному сховищі установи або публікувати в складі монографії) за умови збереження посилання на першу публікацію роботи в цьому журналі.
- Політика журналу дозволяє та заохочує розміщення авторами в мережі Інтернет (наприклад, у сховищах установ або на особистих веб-сайтах) рукопису роботи (препринта) як до подання цього рукопису до редакції, так і під час його редакційного опрацювання, оскільки це сприяє виникненню продуктивної наукової дискусії та позитивно позначається на оперативності та динаміці цитування опублікованої роботи (див. The Effect of Open Access).

Автори статті несуть персональну відповідальність за розкриття всіх фінансових і особистих відносин з урахуванням ймовірного конфлікту інтересів.

Матеріали для публікації та супровідні документи подаються на офіційний web-сайт журналу: <http://forensic.bsmu.edu.ua/> та на e-mail: m.garazdiuk@gmail.com

Контактна адреса:

Журнал «Судово-медична експертиза»,
Буковинський державний медичний університет
Театральна площа, 2, м. Чернівці, 58002. Україна

Відповідальний редактор web-сайту журналу – Гараздюк Марта Славівна

Телефон: 095-387-38-14

e-mail: m.garazdiuk@gmail.com